

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítóknek egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., feloldtal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:

Hossz József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Román-szerb szerződés.

A delegációs tárgyalások alkalmával az egyik ellenzéki delegátus — Károlyi Mihály gróf — meginterpellálta a külügyminisztert, egy Szerbia és Románia között állítólag fennálló, s a világsajtóban már mindenféle kolportált, monarchiaellenes, titkos katonai egyezmény miatt.

A meglepetésnek szánt, titkos szerződést leleplező interpelláció, melynek komolyságát még talán maga a felszólaló is kétségbe vonta s amelynek őle természetesen Berchtold ellen irányult, egyáltalán nem keltett nagyobb szenzációt, mert a külügyminiszter válaszában megcáfolta a nyilván tendenciózus híreket s kimutatta a francia sajtóból profitározott értesülések teljes alaptalan voltát.

Ezzel a kérdés el is lett volna intézve, hamarosan le is került volna a napirendről, ha ellenségeink, kik szeretik kihasználni marakodó, önmaguknak vermet ásó, éhletetlen mivoltunkat, újabb csemegével nem kedveskedtek volna. A pétervári Novoje Vremja volt a jó barát, aki beadta az édeskeserű pirulát. December 28-iki számában már nem célozgat, mint ahogy előzőleg francia és szláv lapírtásai tettek, hanem jóakarólag, nyílt leleplezéssel szolgálva

kozli egy titkos szerződés teljes szövegét.

Az orosz lap jó pszichológus volt, számítása a legteljesebb mértékben bevált. A formásan pontokba szedett, nagy diplomáciai nyelvkészséggel összeállított szerződés, mely felosztja Magyarország délvidékének szerblakta és Erdély románlakta területeit a nevezett két állam között, mint akiknek érdekszférájába a vidékek tartoznak. eljuttott rendeltetési helyére: *hosszánk*, s a nemzetmentő Pesti Hírlap hasábjain e héten napvilágot látott.

A bomba fellobbant, s a hatás nem volt mindennapi. A hír bejárta az egész országot, nagy és általános megdöbbenést keltve, mert nem lehet csak úgy egyszerűen tovasiklani egy konvenció felett, mely a hivatalos tényező: a román-szerb kormányferfiak, vezértari főnökök aláírást viseli, s így autentikusnak tűnik fel, testünket darabolja fel a mi bőrünkre, vérünkbe megy; nem lehet első pillanatra rossz farsangi tréfának venni ilyen szörnyű leleplezést, melynek igazságát a legutolsó év eseményei, s más egyéb körülmények is bizonyítani látszóttak.

Komoly aggodalom, méltó megdöbbenés, s a legnagyobb foku zuggolódás diplomáciánk ügytelensége iránt tört-

hette el minden hazafi lelkét, különösen most, amikor ilyen szerződésnek lehetőségét sokan egyáltalán nem tartják kizártnak.

A roppant szenzáció azonban kacsának bizonyult. A külügyminiszter, a miniszterelnök, s a diplomácia rejtekeiben járatos külpolitikusok nyilatkozatai, felvilágosító kijelentései, a szerb és román cáfolatok kellő értékére szállították le a szenzációt, mely egy panszláv újságról forrásból származott. Kiszült, hogy a szerződés apokrif, s hogy egyelőre talán még sem leszünk feldarabolva.

Az így tragikusból komikussá vált szerződés históriából egy kérdés nincs csak még tisztázva: jó avagy rosszhiszemű volt-e a Pesti Hírlap közleménye? Felelősségének teljes tudatában korteseszközül dobott-e egy ilyen az ország békéjét felforgatni képes kacsát a közvélemény közé, vagy pedig egy trefacsináló ötletének felülve.

Nem akarjuk feltételezni, hogy akadna a magyar sajtónak olyan organuma, mely kicsinyes politikai célok szolgálatában ilyen nyílt izgatásra vetemedne, különösen most a román paktum megkötése küszöbén. Orosz trefacsinálók tendenciózus ötleteinek beugrani, s a tévedést tulzott önértetből be nem ismerni, azonban megingatja a jóhiszeműségben vetett bizalmunkat.

Recept.

Erre járván, arra járván,
Itt is, ott is ri a járvány.
Am doktorok okos ésszel
Szembe szállnak mind e vésszel.

Nem néznek se törvényt, se juszt.
Egyre ölik a bacillust!
Sifli most honorárium,
Kimondva a statárium.

Fegyverkeznek is mindegyre.
S fel a Jeruzsálemhegyre!
Ellenük itt ki sem kontráz,
Hiszen itt a járványkórház!

Megvizsgáldják kívül-belül
S kijelölik mentőhelyül.
Ámde Józsi bá nem érti,
S: „Mi is lesz itt urak?” — kérdi.

Doktor bácsik mosolyognak:
„Az a vicce a dolognak,
Ide, hogyha bánja ilust,
Betereljük a bacillust!”

Józsi bácsi fordul, térről
S elsompolyog a szintérről.
Mig egyet lép, lassan mórduul
S doktorokhoz vissza fordul:

„Jó uram! ej, mit ér ez?
Az én eszem jobbat érez!

Hogyha hall is a hírerül,
A bacillus messze térül.

Fő nagy uram, doktor bácsi!
Legjobb gyógyszer az ardcsi!
Sok bestia, husut férge:
Fél liter annak a mérge.

S hogy csorba ne üssön formát:
Adjunk mellé köldöcsöt s tormát!
Víz pedig maradjon árván:
Elpusztul így mind a járvány!
A dolognak az a vicce,
Hogy forogjon liter, icce!

Peperet.

Szigeti Józsefről.

(Anekdoták.)

Szigeti Józsefnek a jeles színműró és kiváló színművész életéiről adatainak gyűjtögetése közben lépten-nyomon talállok egy-egy érdekes történetkét, amely egészen világot vet Szigeti egyéniségére, másrészt pedig mulatságos voltánál fogva is érdemes a feljegyzésre. E vidám történetkék közül gyűjtöttem össze néhányat e tárcá keretébe.

Az 1848 című munkában olvasható Szigeti József következő elbeszélése: A Kerepesi-ut sarkán álltunk az öreg Szentpéteri-vel 1848 januáriusában. Ott vonult el előttünk Windschgrätz hadserege. Szentpéteri egyre dohogott mellettem:

— Micsoda gyaszos armádia! Miféle rongyos katonák! Ezek akarnak a mi honvédeinkkel szembeszállni? Ez a ringy-rongy nép!

— De bátyám — szóltam — olyan az mind, mintha most vették volna ki a skatulyából.

— Elhallgass, — rivált rám az öreg, — mert mindjárt hátba teremtelek!

Egy szép tavaszi napon megint állunk a Kerepesi-uton. Akkor már a honvédsereg viharvert csapatai vonultak fel előttünk. Az én nemesieikü, jó Szentpéteri bátyám villogó szemmel nézte az elvonuló honvédeket és lelkesedve mondogatta:

— Jaj, de szép fiuk! Ej, be finom legények! Csupa dalia! Milyen pompásan feszül rajtuk az a gyönyörű uniformis! Jaj be szép egy hadsereg!

Megint beleszóltam rajongó beszédébe:

— Hiszen dicső sereg ez bátyám, mondotam, de ami a ruhájukat illeti, rongyosabbak ám ezek az osztrákoknál.

Az öreg erre nem felelt semmit, hanem szólanul hátba vágott. Aztán lelkesedett tovább.

A következő történet Szigeti Józsefről, a színészeiről szolgál érdekes adatokkal. Vajda János *Idéző címen drámát* írt, melyet az ötvenes évek vége felé elő is adtak s meg is bukott. Vajda János szentül meg volt győződve, hogy darabja kifogástalan mű, melynek feltétlenül sikert kell aratnia. Már javában próbálták a darabot, amikor folyton változtatott a szerepeken. A színészeket folyton bosszantotta a toldozás-foldozással.

HIVATALOS RÉSZ.

Székesegyházi nagyböjti szónoknak a folyó évre Ó Eminenciája dr. Hoss József pap-nevelési lelkigazgatót nevezte ki.

Investitúra. *Stefel* Alajos, nyulafaragó lelkész pletariájára folyó hó 9-en törvényszéki investitáltatott.

Plébánia beöltése. Moszpatonai plébánia javadalmát a kegyur szabálya szerinti levele alapján *Krizsek* Alajos, jási ideiglenes lelkész helyettes nyerte el.

Ideiglenes administrator. A *Jásdi* prebanti lelki és anyagi ügyeinek ideiglenes vezetője *szel Varga* Sándor, pápai kaplán bízott meg.

Dispositio. *Németh* Imre, ügybíró, k. segítő lelkész *Papara* kaplannak, *Sapka* Marti nágoosi kaplán pedig kiegészítőnek *Nagybajom*ba disponáltatott.

Kérelem. Tisztelettel kerjük a Veszprémi egyházmegye főújszt. esperes urat, hogy esperesi tiszteletdíjéről az 1913. évi kitűzött nyugtáról alulírt címre azonnali reküdensz sziveskedjenek. *Püspöki jószágkormányosság.*

Pályázat. *Pálhalás* (Veszprém m.) püspöki iskolai helyettesítő állásra pályázatot hirdet — tanítók vagy tanítók számára — az iskolások a tanév végig, immenneve a törvényben meghatározott lakás, töltéssel. Határidő január 20. Kérelmek *barzavári plébániára* címzendők.

A veszprém-egyházmegyei tanítószolgálat felügyelőségének központi bizottsága az 1913-14. iskolai évre a következő pályázati feltételeket tűzte ki:

I. „Népiskolai tanítóknak kell a hitoktatás mellett a közeledő években a tanítók számára — az iskolások a tanév végig, immenneve a törvényben meghatározott lakás, töltéssel. Határidő január 20. Kérelmek *barzavári plébániára* címzendők.

II. „A kath. tanítók számára a tanítók számára a tanév végig, immenneve a törvényben meghatározott lakás, töltéssel. Határidő január 20. Kérelmek *barzavári plébániára* címzendők.

III. „A kath. tanítók számára a tanév végig, immenneve a törvényben meghatározott lakás, töltéssel. Határidő január 20. Kérelmek *barzavári plébániára* címzendők.

Csak éppen Szigeti József, Attila személyesítője gyűrté zsebre nagy lelki nyugalommal az előadásokat. Vegre elkerült az előadás esteje.

Szigeti József hat órákor már öltözőjében ült és készült az előadásra, amikor egyszerre bejött hozzá Vajda János:

— Uram, öntől függ darabom sorsa. Ma délután még eszembejött Attilának egynehány fontos gondolat, egy hatalmas monológ. Nyolcvan sor az egész. Az Istenre kerem, tanuja be hirtelen. Raer, hiszen csak az ötödik felvonásban kerül rá a sor. Ugy-e elmondja?

— Szíves örömet, felelte Szigeti nyugodtan.

— Köszönöm! kialotta a boldog költő és elővett a zsebéből egy nagy papíros paksamétát.

— Főléleg, — intett a művész, — csak meitöztassek egyenesen átad a sugonak.

— Hát el sem olvassa? riadt föl Vajda.

— Főléleg, ismételte rendületlen nyugalommal Szigeti.

Attila legmélyebb gondolatai tehát egyenesen a sugólyukba kerültek, Szigeti meg elszavaia az ötödik felvonásban, de a tragédia mégis csak megbukott.

Amikor a Nemzeti Színház pénzügyeit rendezgették, Tóth Vilmos belügyminiszter azt jegyezte meg, hogy a Nemzeti Színház művészeinek a fizetése kissé sok.

Nemelyik nagyobb a miniszteri jáncosánál, másoké egyenlő az államtitkáréval, sőt olyan is van, mely megközelíti a miniszteri fizetést.

Egyik újevi tiszteletéről. Ujlesztendő napjan felkereste a városi párt egy része, elnökét, kit az ismert alkalmi szónok üdvözölt. Az elnök megköszönte az üdvözletet, az eddigi ut folytatását illetésbe helyezte es kijelentette, hogy tevékenységétől semifele alamos támadás sem fogja elriasztani. Minket leginkább e kijelentés érdekelt. Nem tudjuk ugyanis, hogy alattomos támadás hol, mikor es kinek részéről történt? Tudomásunk szerint a városi párt ellen nyitott küzdelem folyik, melynek minden fázisa köz tudomású volt. Az ellenfelek nyitán, a közgyűlésben akarnak a párt helytelen tevékenységét ellen harcolni. A vezért pedig személyben szerki, egy szóval sem bántotta! Hogy azonban milyen az alattomos támadás, ezt tudjuk, ismerjük. Megmutatták néhány az utóbbi évek folyamán. De nem volt közöttük egy sem a párt ellenfelek közül, mások ellenben igen!

Uj büntetőtörvény tervezetek.

Folytatás)

A) Dr. Angyal Pál tervezete.

Ervényben levő büntető törvényünk büntetési mértékének szembeszökő mértéksége, hogy csupán büntetéseket es a fiatalokkal szemben csupán nevelőintézkedéseket ismer; biztonsági intézkedéseket pedig egyáltalán nem tartalmaz. Dr. Angyal Pál, a budapesti királyi magyar tudományegyetem nyilvános rendes tanára, a büntető jog tudományának egyik leghívebb professzora, akinek városunkban is sok tisztelője van, szemléletes tervezetében az említett hiányosságon akcent segít, hogy megállapít I. büntetéseket, II. nevelő intézkedéseket es III. biztonsági intézkedéseket.

A büntetés egyeneséget, értelmi es erkölcsi állapot, életviszonyait, a bűncselekmény célját, méltó okait es következményeit es a büntetésnek a cselekmény elkövetése után tanúsított magaviseletét, valamint a súlyosító es enyhítő körülményeket veve figyelembe, adandó akitől a büntetés határozná meg, hogy melyik büntetéssel szemben milyen büntetést, illetve nevelő- vagy biztonsági intézkedést alkalmazzon.

I. Büntetések. A büntetések kétfélek, a m. I. es II. mellékletben. a) Főbbüntetések: 1. fegyházbüntetés, 2. fogházbüntetés, 3. államtörvénybüntetés, 4. házi fogság, 5. pénzbüntetés, 6. dorgálás — b) Mellékletbüntetések: 1. pénzbüntetés, 2. hivatalvesztés, politikai jogok gyakorlásának fel-függesztése es a viselt hivatal vagy állás elvesztése, 3. szakképzettséget kívánó hivatal vagy foglalkozás gyakorlásától való eltiltás, 4. elközbzás, 5. az élet közzététele, 6. kiállítás es kiutasítás.

Szigeti József ekkép választott:

— Már kérem, én csak amondó vagyok, hogy a mi Színházunknál iskolavégzett, okleveles ember a kórusban is akad, vagy három-négy szín-műriónk, ha jól megszorítjuk, államtitkárnak vagy miniszternek való talentum is találkozik itten; de már arra a fejemet teszem, hogy az összes miniszteriumokban egy se tudná elcsinálni a *Vén bakancsos*-ban a *Friczil*, pedig az nem is nehéz szerep.

Jenemző a következő megtörtént eset is:

Szigeti Józsefnek rokona volt Kopácsy herceggprímás. Szigeti egyszer fölkereste. Fehér pantalonban jelent meg a nagy ur előtt, ki ilyformán korholta:

— Kedves öcsémuram, Magyarország herceggprímása nagy ur ám, nem illik így jönnöd hozzá.

Szigeti zsebre vágta a dorgálást es másnap újra megjelent a palotában. Fényes diszmagyar volt rajta. Mikor a herceggprímás meglátta így, alig győzte dicsérni figyelmességét. Távozóban megkérdezte Szigeti:

— Kedves uramöcsém, nincsen vajamire szükséged?

— Kedves urambátyám, felelte Szigeti, a Nemzeti Színház művésze nagy ur ám, nem illik neki ilyen ajánlatot tenni... Szólt es távozott.

Szigeti József édes öccse, Imre szintén színész lett es később együtt működtek a Nemzeti Színháznál. Róuk szót a következő józsi történet, melyet *Rákosi* Jenő beszélt el:

A Nemzeti Színházban előadták *Shakespeare*

A fegyházbüntetés vagy életfogytiglani vagy határozott tartamu. Ez utóbbinak legrövidebb tartama 1 év. leghosszabb tartama 15 év. Ez a legrövidebb büntetés. Az életfogytiglani fegyház pótolná a halálbüntetést. A fegyenc lehetőleg hajlamanak es képességeinek megfelelő oly munkára szorítandó, melyből magát szabadonbocsátás után fentarthatja. A fegyház évig — ha pedig 3 évvel rövidebb időre ítéltetett — büntetése egyharmadig magánéletében van es fegyenc-társaival nem érintkezhet.

A fogházbüntetés 8 naptól 10 év; fiatalokoruknál azonban a legrövidebb tartam 15 nap. A maximum az évek száma es a bűncselekmény súlyá szerint változó. A legmagasabb tartam 15 év. A fogó munkatárs azonos a fegyencvel, de meg amaz közérdekű munkára csak beleegyezésével szorítható, a fegyencet akarata ellenére is lehet közmunkára kényszeríteni. A magánélet az a foglyokkal is alkalmazandó. Fiatalokoruk külön fogházban töltik a büntetést.

Államfogház (1 naptól 15 év) uri büntetés; az államfogy munkára nem kényszeríthető; szabadon választott munkát vezethet, saját ruhát visel es magát elmezoethet.

Ezen három szabadságvesztés büntetésre ítélték kettő szorgalom es jó magaviselet mellett a büntetés kettőharmad részének kitöltése után — fiatalokoruk előbb is — fenntetésre szabadágra bocsátandók.

A házi fogság egészen új büntetés nem. Amikor az ember az erre ítéltnek a bíróság előtt tett ígéret alapján 1—15 napig lakását elhagyva nem szabad s ha ezt mégis megtenne, akkor 1—15 napi fogházat kap, melybe a nazi fogságban töltött idő — ha 14 nap lenne is — nem számít be.

A pénzbüntetés akár mint 100, akár mint melékbüntetés, felnőtteknek 5 25 000 K. fiatalokoruknál 1—500 K. Feladótt a pénzbüntetés az állam, a törvényhatóság vagy a közszékre tejesztendő, onkent vállalt, rendes foglalkozásuknak megfelelő közmunkával is terhelték. Ket napi közmunka egy napi szabadságvesztés büntetéssel egyenlő.

A dorgálás. Ma meg csak fiatalokorukkal szemben lehet alkalmazni. A tervezet azonban ugy találja — es méltán — hogy a bíróság által nyilvános tárgyaláson felöltött egyénhez is lehet olyan dorgálás es komoly intelmét intezni, amely megteszi a maga hatását; kivált ha tudja az illető, hogy mább büntetés esetén szigorú lesz az elbarás.

A hivatalvesztés es politikai jogok felfüggesztése szándékos büntett esetén alkalmazandó, ha igazolva van aljas indok, durva önhaszon, dologkerülés, es elkövetésnek szeméret serítő módja es a kiütös kegyetlenség. A hivatalvesztés

Tevedések jatekát, melynek boho feleértései a kel *Dromio*, az egymáshoz csodálatosan hasonló tanúsolga-ker okozza. A Dromiókat Szigeti József es Szigeti Imre játszotta. A művésztestvérek alakja es hangja az életben is hasonló. Hát még a színpadon, hogy fog sikerülni az alakoskodás!

— Imre, te *játszod* a szerepet a magad módja szerint es en majd *utánozok*, mondja a próbán Szigeti József.

Ugy is lett. Csakhogy Szigeti József sehogy sem tudta majmolni öcsét. Semmi illúziót nem kellett. Ekkor Szigeti Imre így szólt bátyjának:

— *Játszál te es játszod magadat s majd én utánozok.*

Ez aztan feiségesen sikerült. Szigeti Imre oly felségesen másolta bátyjának hangját, mozdulatait, hogy aki először látta *Shakespeare* es darabját, gyakran valóban nem tudta, melyik *Dromio* van a színpadon. Ugy, hogy *Szigligeti* azt mondta:

— Ez nincsen jól. Megmondom Szigeti Imrénnek, hogy ne utánozza ennyire a bátyját, mert a színházban az a fő dolog, hogy a közönség mindig tudja, mi történik a színpadon. Így meg sokán lehetnek, akik egy kukkot sem értenek a darabból.

Königstättler Ottó közölte Szigetiről a következő anekdotát. Tudvalevő dolog, hogy Szigeti József a legnagyobb magyar jellemszínészek közül való volt, aki utálta a hazug páthoszt es mindig természetesen játszott. Az állpáthosztal dolgozó színészeket ki nem állhatta es az ilyenekkel szemben kíméletlen kritikát gyakorolt.

azt jelenti, hogy nem csak a közhivatal vagy szolgálát, hanem az ezek után járó nyugdíjigény is elvész; elvesz az ügyvédi, közjegyzői, nyilvános tanári vagy tanítói állás; nem lehet gyám- vagy gondnok; elvesz az örökösökre át nem szállható cím, a rend- és diszjel stb. A politikai jogok felüsznítése pedig azt jelenti, hogy az erre ítelt, a bíróság által meghatározott idő tartamára nem lehet tagja az országgyűlésnek, a törvényhatósági vagy községi képviselőtestületnek; elveszti esküdtképeségét és nem választópolgár ezen idő alatt.

A szakképzettséget kívánó hivatal vagy foglalkozás gyakorlásától való eltiltást a hivatásban (ügyvéd, orvos bába) való járatlanság, hanyagság vagy szándékos megszegése a foglalkozás szabályainak, vonják maguk után.

Elközbás a büntelt által létrehozott vagy a büntelt elkövetésénél eszközüli használt és a tettes tulajdonát képező dolgok elközbása.

Az ítélet közzététele. A sértett (a bűncselekmény által kárt szenvedett vagy jogaiban veszélyeztetett) vagy jogutódja kérelmére, sőt hivatalból is kötelezhető az ítélet az ítéletnek saját költségén leendő közzététele.

A kitiltás. Ha az ítélet alapjául szolgáló büntett jellegére vagy indokára való tekintettel attól kell tartani, hogy az elítéltek valamely helyen való tartózkodása másnak személyére vagy vagyona számára különös veszélyt jár, ha belföldi, olyan községből, amely nem illetékességi helye, meghatározott időre kitiltható. Ellenben ki kell utasítani, az olyan külföldit, aki fegyházra, öt évet meghaladó fegyházra ítéltetett, vagy közveszélyes munkakerülő, vagy közveszélyes büntetett.

II. Nevelő intézkedések. 1. az eljárás megszüntetése, 2. házi vagy erkölcsi fenyték végett átadás, 3. próbára bocsátás, 4. bírósági őrizet, 5. javító nevelés.

A nevelőintézkedések csupán fiatalokkal szemben (12—18 éves kor) alkalmazhatók s az alkalmazásnál figyelembe kell venni az illető fiatalok egyéniségét, értelmi és erkölcsi fejlettségének fokát és az eset körülményeit s az 1—5. alatt felsorolt intézkedések közül azt kell alkalmazni, amely a fiatalok jövőbeli magaviselete, értelmi és erkölcsi fejlődése szempontjából kívánatosnak mutatkozik.

Az eljárás megszüntetése az elenyészően csekély súlyú cselekmény esetében következne be, de ilyenkor figyelmeztetendő a szülő (gondviselő), hogy a fiatalokorra szigorúbban vigyázzon és őt gondosabban nevelje.

Házifenyíték végett való átadás esetében a bíróság a szülőt (gondviselőt) utasítja, hogy a

A kilencvenes évek elején vendégszerpelt a Nemzeti Színházban a vidék egyik legszebb természetű és hangú hőszerelemese, akinek még ma is az a baja, hogy saját hangjában mód nélkül gyönyörködik. Az Aranyemberben lépett fel először. Szigeti a színlalak mögött hallgatta az előadást. A vendég szavai, ragyogtatja gyönyörű orgánumát és mikor ahhoz az ismert helyhez jutott: „Gazdag ember derék ember, szegény ember komisz ember. Hadd legyek én csak komisz ember!” — valószággal énekelte.

— Őcsém! Nem vagy te komisz ember, csak komisz színes! Ijegyezte meg elég hangosan Szigeti. Sarkon fordult s ott hagyta a színházat. Ezt a színeszt sem hallgatta meg többé sohasem.

Szigeti József svábhgyi házacskájában szokott nyaralni. 1884-ben egy festő lakott mellette. Mindenki ostromolta az őreg, hogy festesse le magát ezzel a festővel. Szigeti végre is nagynehezen ráadta a fejét. Amint a kép készült, annyian gratuláltak hozzá, hogy az őregben feltámadt az ellenmondás őstöne; meg el is unta már a sok ülést. Kereken kimondta, hogy többé nem ül. Ekkor aztán a festő ostromolta meg.

— No hát jó, mondta az őreg, megyek. Csak aztán jól meg tudja csinálni azt a képet. — S ment föl.

Csak hogy egy nap Mukányi-arcot csinált, másnap Harpagon-képet, harmadnap Falstaff lett, negyedik nap pedig „Csizmadia, mint kisérlet.” Ötödik nap a képiró a földhöz vágta eszéjét.

— Sohasem lesz ebből arckép, soha!

S nem is lett. Dr. Perényi József.

fiatalkorut megérintse, iskolalátogatási kötelességének pontos teljesítésére kényszerítse, az erkölcsi fejlődésére veszélyes környezetből, foglalkozástól, vagy életmódtól visszatartás. Iskolai fenyték (dorgálás és iskola elzárás) végett a fiatalok az iskolai hatóságoknak adandó át.

Próbárbocsátás, ítélethozatala nélkül megfelelő figyelemmel és után egy évi próbára szigorú szabályokhoz kötött felügyelet mellett feltételes szabadlábbonhas.

A bírósági őrizet abban áll, hogy a bíróság a fiatalokot a napnak reggel 8 órától este 8 óráig terjedő időtartamban 3—12 órásszáig terjedhető időre a bíróságnak valamelyik alkalmas helyiségében az életvezetés korlátozásával vagy elvonásával felügyelet alatt őrizetben tarthatja.

Javitónevelés a környezetében a romlás veszélyének kitett, állásukban ingadozó fiatalok ellen alkalmazható, állami vagy erre kijelölt más alkalmas intézetben végrehajtható kényszernevelés. (Gyógypedagógia is.)

III. Biztonsági intézkedések: 1. egészségügyi felügyelet alá helyezés, 2. büntető gyógyintézetbe szállítás, 3. korcsmatilalom, 4. biztonsági őrizet, 5. biztonsgági fogház, 6. rendbiztosíték.

Egészségügyi felügyelet és büntető gyógyintézetbe szállítás olyan bűnösért érhet, aki (magyarán) bolond s akit eddig — vagy felmentettek vagy túl enyhén büntettek. Ha szokásos ivoról van szó, aki olyan részegen követte el a cselekményt, hogy az neki be nem számítható, akkor az ilyen megy a büntető gyógyintézetnek az iszakkosokat gyógyító különosztályára, amíg ki nem gyógyul!

Korcsmatilalom jár három évre, ha részeg állapotban követte el valaki a bűncselekményt.

Biztonsági őrizetben, (1—5 év) a dolghozba kerül az a közveszélyes munkakerülő, akit az emberi élet, testiélete, szemerem vagy vagyon ellen elkövetett bűncselekmény miatt legalább három havi fegyházra ítélték.

Biztonsági fogház (3—10 év) jár annak a közveszélyes bűntettesnek — a közbiztonság érdekében — aki már három ízben fegyház, vagy egy évet meghaladó fegyházbüntetést állott ki és aki ellen utolsó bűntettesnek kiadása után elkövetett büntett mind három éven belül újabb büntető eljárás indultak és ennek folyamán fegyház, vagy egy évet meghaladó fegyházbüntetést állapítanak meg.

Ugy a közveszélyes munkakerülőket, (aki megélhetése végett dologra van utalva és meg se dolgozik), mint a közveszélyes bűntetteseket munkával kell foglalkoztatni és rendes életmódhoz kell szoktatni.

Rendbiztosíték. Ha valaki az emberi élet, testiélete, szemerem vagy vagyon elleni büntelt elkövetésével, vagy amennyiben ilyen már elkövetett, ennek ismétlésével valakit komolyan fenyeget és tartani lehet attól, hogy fenyegetését be is váltja, rendbiztosíték adására kötelezhető. Akit a bíróság rendbiztosíték adására kötelez, annak a meghatározott kauciót 8 nap alatt az adóhivatalnál le kell tennie és a bíróság előtt ígérettel is erősítenie, hogy a cselekményt nem követi el. Aki nem tesz ígérettel és nem tudja vagy nem akarja a kauciót letenni, azt 8 naptól 3 évig biztonsági őrizetben (dologra) kell helyezni. Ha két éven belül ígérettel nem szegi meg az illető, a kauciót visszakapja; ellenkező esetben az elvész s első sorban a sértett kártalanítására szolgál, azon túl az államkincstárnak vára esik. §.

Városi választások. Egyik laptársunk hosszabb közleményben foglalkozik a városi választások eredményével s több a valósággal ellenkező adatot sorol fel. Szerinte a III-ik kerületben azért győztek a pártionkivültek, mert a választók egy részét etették-itták. Ne bántsa a t. választókat az illető lap e kijelentése, mert e valótlán állítás nem egyéb, mint a földülönök a szálmászálhoz kapkodása. Mindegyre tetszetősebbnek látszó eszköz az ilyen mint a valóság beismerése. A valóság pedig az, hogy a III-ik kerület polgárainak többsége elfordult a városi párttól. És ez annál jellemzőbb, mert éppen a III-ik kerületet hitte mindenki a városi párt bevehetetlen várának. Egyébként a többi kerületre nézve is helytelen laptársunk számlálása! Az I. és VI. kerületben választottak közül egyetlen egy sem városi párti, tehát sem Bukovics József, sem Plank Mihály. A II. kerületben választottaknak csak egy része városi párti. E kerületben azért választottak három városi párti, mert a pártionkivültek nem állítottak ellen-

jelölteket. A IV. kerület választásába a pártionkivültek be nem folytak, de azért az ott megválasztottak sem tartoznak mind a városi párt köteleibe. Az V. kerületben pedig egyáltalán nem sikerült a városi pártnak semmi hangulatot teremtenie. Különben majd megmutatja a képviselőtestület működése, hogy melyreható változás történt.

Tanulságok.

A már többször hallott nemzetiégi zavarások által okozott botrányokból két tanulságot meríthetünk.

Az egyik az, hogy a magyar haza ellen nem lehet büntetlenül vétkezni. A megsértett Geniusz boszúért kiált. Ezt a tanulságot egyszerűen leszóghetjük axiómáknak.

A másik tanulság elfogadására nézve nagyon is elágazhatnak a vélemények. Felületes vagy mély gondolkodás, a sovinizmus különböző foka, a nemzetiéggel közvetlen vagy közvetve ismerése és egyéb körülmények nagyon befolyásolhatják ítéletünket. Az bizonyos, hogy aki csak újságokból ismeri a nemzetiégi viszonyokat, alapjában nem tud helyesen gondolkozni erről a szerencsétlen, adatain tünetről. Azt hiszi, hogy a nemzetiégi lakosok állandóan magyarokkal taplakoznak.

Engedje meg a nyájas olvasó, hogy közvetlen tapasztalataim alapján mondjak el itt egyet-mást nemzetiégi viszonyainkról. Sietek kijelenteni, hogy csak két ut van a nemzetiégi kérdés megoldására: az egyik gyengéd, a barátság útja; amelynek célja a nemzetiégeknek magunkhoz való emelése és láncolása; a másik egy drasztikusabb, minden nemzetiégi kérélihetetlen elnyomása. Azt hiszem, hogy a lovagias magyar, amely oly sok századon át megúrtta az ideglen nyelvéket nagy nemeslelkűséggel, az utóbbi utra nem tér soha. Marad tehát választásul az első eszköz: a magunkhoz emelés, a barátkozás révén való kapcsolás.

Huzamtsább ideig laktam hazánk egyik legsebbe, de nemzetiégi szempontból talán a legexponáltabb vármegyéjében. Az oláhság 77, a magyarság 5%-kal volt képviselve, a többi százalék szintén nemzetiégre (nem, szerb, cseh, kraszován stb.) esett. Állásom is exponált volt, különösen hírlapírói működésem folytán, mivel városunkban megalapítottam az első magyar lapot és a halottabból feltámasztott magyar daloskórnek ügyvezetője lettem. A magyarság szent ügyéért kifejtett buzgólkodás — ugy-e, azt véli az olvasó? — a nemzetiégek gyomrába vitt? Oh nem! Az oláhság vezető embereivel kötött barátság megmentett eőtől. Szépen megfertünk egymás mellett. Látogatuk egymás dalosfélyeit, kerestük az alkalmat az érinkezésre. Kedvezőtlenebb volt a helyzet a külföldről hazánkba szakadt Cramer Alvin pangermán apostol által szerkesztett Deutsches Tagblatt für Ungarn című lap tamadása! miatt. Szerencsére a külföldről szított mozgalom a hazafias nemetség magatartása miatt hamarosan csödöt mondott.

Fogadjuk el a békés megértés alapjául a barátságot. Ne akarjunk minden nemzetiégű emberből martírt csinálni. Ha magunkat tartjuk okosabbnak, intelligensnek, akkor hajoljunk le a kevésbé okos és intelligens emberekhez, szeretettel közeljünk feléjük, hogy azok minden szavunkból és cselekedetünkkel nemességét érezzék maguk iránt. Nyerjük meg bizalmukat, győzzük meg őket helytelen felfogásukról és a magyart jellemző nagy-lelkűséggel éreztessük meg velük, hogy mi nem szándékozunk elnyomni a nemzetiégekkel, csupán azt akarjuk, hogy a magyar nyelv kultuszában és hazaszeretetében forrjanak egybe a törzsköös magyarsággal. Szerezzon minden magyar ember egy-két jóbarátot a nemzetiégek között, akivel jó és bálorsban együtt érez. Az eredmény meglegő lesz. A nemzetiégű ember, akit barátunknak megnyertünk, — az oláh intelligencia közt sok rokonszenves, karakteres ember van, — kitart mellettünk

és a barátja előtt restgeli, hogy olyan cselekedetet vigyen véghez, amellyel annak érületét megsértené. A magam életéből sok példával világíthatnám meg e kérdést.

Kimondom tehát a másik tanulságot: A magyarság a nemzeti kérdést csak úgy oldhatja meg, ha minden ténykedésében a következetes szeretet uralkodik a másnyelvűek iránt.

Lehet, hogy a második tanulság a sovinizmus szempontjából kifogásolható. Az jóhiszeműségemhez azonban nem férhet szó. Jártam az élet iskoláját nehéz körülmények között. A nyitott szemmel folytatott vizsgálódásokról csak azokat tudtam megállapítani, amiket leírtam.

Major Zoltán.

H I R E K.

Farsangi dal

Vésztfjósóan int a nyomor,
Lányos apák arca komor,
Karneválnak nagy az ára,
Azért mégis — mulatságra,
Török — szakad,
Garas — akad.
Eljen a farsang!

Lázás munka folyik nappal,
Keservésen, nehéz harccal,
A kenyérnek nagy az ára,
Azért mégis — báruhára,
Török — szakad,
Garas — akad.
Eljen a farsang!

Ej! kinek mi gondja rája,
Teltet — vagy se vacsorára.
Többet ét a heje-huja!
És hogyha a cigány huzza,
Török — szakad,
Garas — akad.
Eljen a farsang!

Major Zoltán.

— **A veszprémi Szent Vince egyesület** öszinte mély hálával köszöni Ő Eminenciájának, Bibornok Püspök urunknak rendkívüli kegyességét, hogy 400 szegény családnak tőle való fát, 1000 koronát pedig élelemre méltóztatott adni. A jó Isten bőséges ajándása kísérje a nagylelkű adakozót. Az ügyvezetőség.

— **Halálozások.** Özv. *Pillitz Morné*, szül. Fleischmann Johanna f. hó 6-án, 79 évében meghalt Veszprém-ben. A halottban dr. *Pillitz Antal* hadbíró százasos, dr. *Pillitz Pál* veszprémi kórházi s menhely orvos s *Pillitz Armin* veszprémi járási állatorvos édes anyjukat gyászolják.

Gözl Gyula, szentgáli ref. lelkész f. hó 4-én 52 éves korában meghalt. Temetésén, jan. 6-án, a veszprémi úri társadalomból is sok tisztelője s barátja vett részt.

— **Adományok.** Báró *Hornig* Károly bibornok megyéspáspók ur. Ő Eminenciája mint a hogy minden évben, úgy az elmúlt karácsonykor is a „Veszprémi Jótékony Nőegyletnek” 200 koronát volt kegyes adományozni, mely nagylelkű adományáért e helyütt is tiszteletteljes és leghálásabb köszönetét nyilvánítja az *egylet elnöksége*.

Ő Eminenciája az új év alkalmával a veszprémi Oltárjegyletrel is érezte bökézetét. Az egyesület céljaira 500 koronát adományozott amiért ezuttal is hálás köszönetet mond az egyesület vezetősége.

— **Jótékonycélu estély.** A József kir. herceg Szanatórium-egyesület javára f. hó 24-én a színházban rendezendő, táncgal egybekötött műkedvelői előadás iránt már megveszerte nagy az érdeklődés. Jegyek már most kaphatók Fodor Ferenc veszprémi könyv- és papírkereskedésében. Részletes műsort fairságosk és illetve este a pénztárnál szolgálnak. Az estély védnöki tisztét sokan elvállalták társadalmuk előkelőségei közül.

— **Jubileum.** Dr. *Dunst* Ferenc keszthelyi apátplebános f. hó 6-án ünnepelte lelkipásztori működésének 25 éves jubileumát. Ez alkalomra hívei egy díszes keheylellyel lepték meg s jókívánataikkal elhalmozták. Gratulált az ünnepelthez herceg *Festetics* Tassilo kegyur, a főgimnázium, állami polgári iskola, a hitközség és polgári község.

— **Társasvacsorát** rendezett a napokban a pártönkivüli választópolgárok és városi képviselők, melyen a város minden részéből mintegy százötvenen jelentek meg. Megjelent a vacsorán Hunkár Dénes főispán, dr. Rédey Gyula nagyprépost, Juraszék János törvényszéki elnök és még számos társadalmi és közeleti kiünőség. Az első felköszöntőt Reé Jenő nagybirtokos mondta Hunkár Dénes főispánra, igen nagy hatással. Utána dr. Rainprecht Antal köszöntötte fel lendületesen, gondolatokkal telt beszédben dr. Rédey Gyula nagyprépostot, Hunkár főispán lendületes válaszában Veszprém város közönségét éllette. Dr. Rédey Gyula ötletes, magas nivóju beszédben a város okos, független választópolgárait üdvözölte. Dr. Csoinoky Ferenc Reé Jenőt, dr. Sándorfi Kázmér dr. Rainprecht Antalt, dr. Csomasz Béla pedig Juraszék Jánost köszöntötte fel nagy hatást keltett szavakban. Beszéltek még nagyon szépen, lelkesen okosan Juraszék János, Demjén Márton, Kelemen Imre, majd igen meleg, ugyancsak nagy hatást keltett beszédben dr. Sándorfi Miksa, Gubicza Lajos, dr. Lengyel Jenő és mások. A társaság jórésze sokáig maradt együtt a szép helyiségben, élvezve Zuschmann vendégfős jó borát. Annyi bizonyos, hogy neimcsak a vacsora sikerült, nemcsak a toasztok voltak szépek, hanem a hangulat is egységes, együttérző biztató jelül annak, hogy az egyelőre még pártönkivüli képviselők törekvései egyeznek a város java közönségének meggyőződésével és jelül annak, hogy egymásban lelkes támogatásra találunk.

— **Dunántúliak dalpályázata.** A *Dunántúli Dalosszövetség* pályázatot hirdet magyar férfi négyes karokra és pedig I. Nehéz műdalokra II. Műdalokra és III. Népdal átírat vagy szabad kompozícióra. Az idegen kézzel írt és jelítség levéllel ellátott pályaművek vezérkönyv alakban és minden szöveg külön is leírva 1914 július hó 1-ig a „Dunántúli Dalosszövetség”-hez Szabó Árpád-hoz címzendők. Jutalmak: 200, 170., 130. és 100. korona.

— **Tűz.** F. hó 6-án Vizesrészt napján este 8 órakor leégett Filó János asztalos csorda-utcai háza. A tűz akként keletkezett, hogy az asztalos vaskályháját nagyon tele tömte gyaluforgáccsal, úgy hogy a kályha megrepedt, a láng kicsapott s felgyújtotta a szobában levő tárgyakat. A ház egészen leégett. A tűz azonban könnyen emberhalállal is járható volna, mert kiütésekor Filó és családja már nyugvóra tértek.

— **A külsővati róm. kath. vallásu elemi iskolások** karácsonyi pásztorjátéka 160 kor. jövedelmet hozott. A plebánia templom felszerelésére fordítják.

— **Áttérés.** Bakonyi István mersevüti lakos az evang. vallásról visszatért ősei hitéhez, a kath. anyaszentegyházba s hitvallását védőszentjének ünnepeén szt. István első mátyír napján tette le Szentgyörgyi Ignác külsővati plebános kezébe. Ez a negyedik áttérés a külsővati plebániában az elmúlt 1913-ik évben.

— **A pápakovácsi grófnő.** Özv. gróf Wallis Gyuláné, született *Somogyi* Ióna grófnő, ki az év legnagyobb részét Papakovácsiban szokta tölteni s nemcsak a falu, de az egész vidék, s általában az egyház jámbor egyesületeinek és szegényeinek egyik legnagyobb támogatója és jótéveje. S kit a Papakovácsiban nemrég lefolyt keresztcszentelés alkalmából a hívők valóságos nemtőjökként vetek körül és éleletért, közösen és nyilvánosan imádkoztak is, a napokban Bécsbe utazott, hol 4 hónapot szándékozik tölteni.

— **A veszprémi róm. kath. legényegylet** meghívói listája könyve elveszett, ennel fogva kik tévedésből meghívót nem kaptak felkértek, hogy kérelmükkel forduljanak az egyesülethez. Tisztelettel a Rendezőség.

— **Az Almádi kör gyűlése.** A kör Budapestben, a magyar országos tüzoltosövetség tanács-termében (VII. Rakóczi ut 38. III. 15 szám, lift) f. hó 18-án vasárnap déli 12 órakor rendez évi közgyűlést tart dr. *Óvári* Ferenc elnökielte alatt.

— **Farsang.** Az *enyinyi társaskör* f. évi január 17-én saját helyiségeiben kulturális céljainak fejlesztésére zártkörű jelmezés táncestélyt rendez. belépőjű személyenkint 2 kor. felülfizetéseket a társaskör tervezett nagyfoku fejlesztése érdekében örömmel fogadnak.

A *Devecseri Jótékony Nőegylet* Devecserben a Bellavits-fele vendéglő összes helyiségeiben 1914. évi január hó 18-án saját pénztára javára hangversennyel és műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendez érdekes műsorral.

— **Szabóék szarkája.** Szabó Bakos vasúti utcai üzletében péntekre virradóra egy különös szarka járt. Mint afféle szarka szerette volna először a fényes, csillogó tárgyakat. Erised a pénzt. De a gondos üzleteladónos, körültekintőbb volt, mint a tavasz szarka, mert a pénzt a pénztári zárlat után biztosabb helyre tette a jóakaratu kiváncsiszkodó elől. Szabóék szarkája azonban miként előbb mondtuk különös szarka. Olyan jó madár, aki a szűk nyakú üvegből is tud inni. Mert a perselymanipuláció nem sikerült, a megkezdett rumos üvegből magába szivott vagy két ujnyit bátorságot, azután tovább ugrált az üzlet polcain. Fürkésző szeme sok mindenen megakadt s ő nem azért vót szarka, hogy valamit meg ne kívánjon. A mi jó madarunknak úgy látszik most télen elég meleg a fészke, azért eisősorban arról gondoskodott, hogy belső melegítője legyen, azután a keserű életet megédesítse s néhány jó napot szeressen. A kívánságot tett követte. Leemelt a konyakos üvegek polcáról jó néhányat, keresett hozzá több doboz teát, jól megvámolta a csokoládés dobozokat elvitt több rud szalámit s még egyéb holmikát a pénzszekrény takarójába göngyöltte. Karmait egy lopott bokszrel fellegyverkezve tova-repült körülbelül 300 korona kárt okozva a kezdő üzlettembernek. A rendőrség keresi a drága madarat s hisszük hogy szemfüles rendőrfogalmazónk becserkészti az éber szarkát s gondos őrizet végett kalitkába zárja.

— **Hírek a Balaton mellől.** Rendes évi közgyűlései február 8-án Budapestben tartja meg a Balatoni Szövetség. — A siófoki fürdőélet megteremtése néhai Glatz Henrik nevéhez fűződik. Az érdemes uttóró emléket megörökítendő, a Szövetség szoborra gyűjt. A künnlevő gyűjtővek gyűjtött összegekkel való beküldését kerik. — A Balatoni Szövetség a tél folyamán négy gazdasági háziipari tanfolyamot rendez. A kezdő tanfolyamok Tihany

Alapítottatott 1906.

KOMORAI BÉLA
Veszprém

Bátori-utca 8. szám

Fa-szobrász és templomfestő, oltárépítő műfaragó műintézet

Templomi berendezés

Készíték mindenféle templomi és kápolna-berendezést

Régi oltár- és templomberendezések a legtartósabban aranyoztatnak és ujítatnak meg Munkamegtéintés, rajz és tervek díjmentesek

Jótállás mellett

készíték jutányos árban, tartós kivitelben stilszerű oltárokat, szószékeket, Urkoporsókat, louredi barlangokat, keresztutakat, szt. szobrokat fából és templompadokat

és Szakosztályok közsegekben már megkezdődtek. Továbbképző tanfolyam Somogyklubban s Balatonkenese közsegekben lesz. A nép a háziipari foglalkozást mindinkább kezdi megszeretni és ezzel a Balaton kitűnő nyersanyagja: a káka, sás, gyékény és fűzessző hasznosnak értékesül. — A balatonfüredi téli élet iránt meleg érdeklődés mutatkozik. A sanatóriumos gyógyfürdő mindinkább vonzza az idegeneket. — A seimeczbányai főiskola Dunántuli Kőre nagyszabású balatoni estélyt rendezett. Az énekkar balatoni dalokat adott elő és a termelt balatoni képek díszítették. Az ünnepi beszédet Borovánszky György erdőmérnök mondta, felhívva a figyelmet a Balaton szépségeire.

— **A pápai kath. Legényegyesület.** Mota saját házába költözött s azt megfelelően átalakította, a pápai kath. Legényegyesület új elnökre kapott, mely most erősen lüktet ereiben. Az új vezetőség agitálása, különösen a sikerült zászlószentelés hatalmas lendületet adott ezen kath. egyesületnek, s most, hogy saját helyisegekben színpadot állított fel, egymást érték a tudományterjesztő és szórakoztató előadások. A színpad elkészülteig előadott, s csak a napokban megtartott Kolping-ünnepély rendkívüli sikerrel felbuzdulva, mely ünnepélyen *Kriszt* Jenő esperes, egyházi elnök markáns vonásokban rajzolta meg a város alapító jellemét, szándékát és elveit, jövő vasárnap újabb előadást rendeznek házi táncmulatsággal kapcsolatosan. A nagy bál február 1-én lesz a Griffben, míg február 22-én a városi színházban előadnak egy nagyobb színművet.

— **Megvárta az újját.** Tóth Anna túrjei varróleány ruhávarrás közben véletlenül a sebesen mozgó géptől alá tette ujját, amelyet a tü, amelyben néhányat állott, a szó szoros értelmében át vart. A benn történt és a cernát műtettel kell eltávolítani. (Balatonvidi Hírn.)

— **Kisiklott gőzmozdony.** A Szentgróth állomáson, amint a Balatonvidéki Híromondó írja, tolatás közben a gőz fűrésztelap egyik vágányán egy mozdony kisiklott. Hosszu ideig, amíg a kisiklott mozdonyt elszállítani sikerült, szűnetelt a forgalom. Embereleiben kár nem esett.

— **A magyarok és a bécsi eucharisztikus kongresszus.** Az elmúlt év őszén folyt le Bécsben a XXIII. nemzetközi eucharisztikus kongresszus, amely alkalommal az öt világrész minden tájáról képviselt államok között Szent István koronájának országai is részt vettek. Ez a részvétel szokailanul fényes keretekben nyilvánult meg s már a kongresszus tanácskozásain sok ezren jelentek meg, az utolsó napon tartott körmeneten pedig már 20000 ember vonult a magyar állam angyalok címerével díszített háromszínű selyem lobogó alatt. Minthogy a magyar állam katolikusai külön csoportot alkottak, a kongresszussal kapcsolatosan istentiszteleteket és értekezleteket tartottak. Az Országos Katolikus Szövetség, mint a magyar csoport központi bizottsága, összegyűjtötte az akkor elhangzott beszédeket és előadásokat s az egész mozgalomnak a magyarokat érintő adatait. Így összeállítva ez esemény történetét a Katolikus Közöny 22. számában 126 oldal terjedelemben kiadta. Az első lapon a magyar csoport fővédőjének, Izabella főhercegnőnek arcképe van, majd a bevezetés néhány szóval vázolja a kongresszus jelentőségét, majd a főhercegnő elnöklése alatt tartott alakuló ülésnek lefolyását, a bizottság megválasztását s az előkészítés munkáját írja le. Megemlékezik arról, hogy a magyar csoport elnöksége és a püspöki kar a megnyitás előtt Erzsébet királyné sírját megkoszorúta, majd közli a három értekezleten elhangzott nagyszerű előadásokat és pedig Csernoch János dr. kalocsabácsi érsek, Komarik István Jezusársági atya, Amon Pál dr. apátplébános, Prohászka Ottokár dr. püspök, Mailáth Gusztáv Károly gróf püspök, Makay Lajos dr.

intézeti lelkész, Hanauer Á. István apát. Mihályfi Ákos dr. egyetemi tanár, Grafeder Gyula dr. püspök, Galcsik György dr. apátkanonok, Tichenthaier József dr. lelkész, Revay Tabor dr. érseki titkár nagyszerű beszédeit. Az előadások után következik Buttykay Antal szerferenciendi tartományi dr., Szinák Sándor, Varady L. Árpád dr. püspök, Csabai Andras Jezusársági atya, Danienik József lazarista atya, Halmos Ignác apátkanonok szentbeszédei, melyek az esti ájtatosságoknál mondták. Bejelezésül az Izabella főhercegnő elnöklése alatt tartott záróülést, a körmenetet, a magyar zászlónak körmenet után a Főhercegnőnek történet átadását, Esterházy Miklós hercegnek mint a magyar csoport elnökének, százezer aláírással ellátott emlék album átadását és az Országos Katolikus Szövetség közgyűlését, ahol a kongresszusi beszámolót tartották, írja le.

— **Pintér Elek-őstündijalap.** Az elismerés a legszebb és legméltóbb jutalma az érdemek. Ilyen elismeréssel akarjuk mi nem csupán megjutalmazni, de megörökíteni Pintér Elek tatai kegyesrendi társaság főnökének, főgimnáziumi igazgatójának, c. kir. főigazgatójának és Ferenc József-rend lovagjának halhatatlan érdemeit azáltal, hogy nevére szülő őstündijalapot létesítünk abból az alkalomból kifolyólag, hogy az általa vezetett és lankadlan buzgókodása folytán kifejlesztett tatai főgimnáziumban a jelen tanévben lesznek a legelső-erettsegi vizsgálatok megtartva, melyek után Ö. 34 évi tantervű és ebből 36 évi tatai igazgatósága elmúltával, a legjobban megérdemelt nyugalomba vonulni szándékozik. Teljes tisztelettel felkérjük tehát Pintér Elek volt tanítványait és tisztelőit, kegyeskedjenek ezen magasztos cél elérését szíves adományaikkal lehetővé tenni. Az adományokat kérjük „Pintér Elek őstündijalap” megjelöléssel a Tatai és Tóvárosi Takarékpénztár-nak küldeni, ahol ilyen adományok folyó számlára máris elhelyezve vannak s amelyek időnkint a helybeli lapokban nyugtázva lesznek. *Több volt tanítványa és tisztelője.*

— **Lewisch Robert** egyházi műpar-intézetének mai hirdetését olvasóink b. figyelmébe ajánljuk.

— **Elszámolás.** A balatonfüredi „Erzsébet-Szeretetház” kancsönyfájához szíves adományaikkal kegyeskedtek járulni: *Készpénzzel:* Dr. Redey Gyula, Káuzli Dezső, Kránitz Kálmán 3—3 K. dr. Óvári Ferenc 5 K. Kenessey Mór, Hordóssy Endre, Veszprémi Tkpztár, Peller Pál, dr. Radványi Viktor, Simon György dr. 2—2 K. Fischer Miklós dr., Pillitz Mór, Pintér Vilmos, Kocsuba Emil, Fata István, Farkas Ernő, Köves Jenő dr., Sándorfi Kázmér dr., Halász Nándor, Hitelszövetkezet, Szász Ferenc dr., Ruppert Rezső dr., N. N., Kereszties József, Szt.-ferenciendi zárdá, N. N., Szlabey Dezső, Czermák Lipót, Veszpr. faipar r. t., Vajgár r. t., N. N., Vadnay Szilárd dr., N. N., Benkő Károly dr., Weisz Elek, Berger József, Páskas Mór, öz. Weisz Jánosné, Radocsa János, Morocsa Kálmán, N. N., Böhm Lajos, Rainprecht Antal, dr., Oblat Rudolf, Fáró Ede 1—1 K. Hordóssy L. 60 f. P. I., Gaál Lajos, Jánosi József dr., N. N., 50—50 f. Egyed János, Lengyel Sándor, N. N., Rósa Sándor, N. N. 40—40 fill. Hejjas F. 30 f. Szauer Hermán, N. N., Weisz Mór, N. N., Márkus Vilmos, 20—20 fillér, *vagyis összesen K. 66-50.* — *Tárgyakat adtak:* Tauszig S. fia, Rosenberg Zsigmond, Stern Fülöp, Reininger Adolf, Löwy Bela, Ludasy Bela, Kohn Lipót, ifj. Siret S., Braun Gyula, Schwarz Ignác, Elkán József, Reininger Dezső, Steiner Jenő, Rosenberg Mór, Rothauer Miksa, Hayek Ede, Regényi Rezső, Bakos Kálmán, Gunszt Ignác, Berger Sámuel cég, Sente Gyula, Radv István. Mindannyiuknak, ugy a maga, mint megörvendeztetett növényeknek nevében hálás köszönetét fejezi ki, Molnár Antal, az intézet igazgatója.

— **A csendőr szuronya.** Még a múlt év szeptember 28-án történt, hogy Somogyváron az egyik vendéglőbe benyitott Dencsik Mate vincelyér. Itt kötekedni kezdett egy fehérvölgyi legényrel, mire a többi vendég kitette őt. Az utcan kirohant kezdett, mire a legények kimentek. Dencsik elriasztására revolverrel ketszer a levegőbe lönt. Ekkor elősietett Horvát Károly csendőr. Hogy mi történt köztük azt senki sem látta, tény, hogy Dencsik feloldandó és összeesett. Mikor a vendéglőből elősiettek az emberek, látták, hogy a vinceller véresen fekszik a földön, a csendőr szuronyától vérták. Két hónapig felegett élet és halál között Dencsik, mikor pedig felgyógyult, hatóság elleni erőszak miatt perbe fogták. F. hó 6-án tárgyalta ügyét a kaposvári törvényszék és hat hónapi börtönrre ítélte el, mert a vizsgálat adatai szerint ellene szegült a csendőrnök. A csendőrt különben felmentették a vizsgálat folyamán, mert állítólag on. cselekedései hasznalta fegyvert.

— **Tenyészbikavasár.** A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi március hó 1-én tenyészbikavasárt rendez Veszprémben. A gazdasági felügyelőség erre a bikavasárral fogja beszerezni a kozségeik tenyészőzika-szükségletét, azért ajánljuk a tenyésztőknek, hogy mivel több bikát hajtsanak fel ezen a vásárra, egyszerűs mind figyelemzetjük a kozségeket, hogy szarvasmárna apaállataikat itt szerezhetik be a legmegfelelőbb módon.

— **Hirdetmény.** Közhírré teszem, hogy jeget közhatalomra csak hatóság orvosi vizsgálat után szabad a városba behozni. A hatóság orvოსnak igazolni kell, hogy a jeget megvizsgálta, azt tisztának és egészségre ártalmatlannak találta. Orvosi vizsgálat nélkül behozott jeget a városba a rendőrség be nem enged és a megtörtölt teherkezeket az 1876. évi XIV. t.-c. 10. és 7. §-ai alapján a kihagást elkövető ellen tolvamotba teszi. A városban termelt, továbbá a balatoni és Csatárói származó jegre ezen rendelkezés nem vonatkozik, azonban a balatoni jeget származását a közsegi előjárósággal igazoltnai kell. *Dr. Török, rendőrkapitány*

— **Kaposvári napközi otthon.** Somogyvármegye szekvárosában igazi humanus intézmény nyit meg a napokban: napközi otthon. A város hatosaga egyszerre hat napközi otthont létesített a város területén, hol a munkanélküli munkások gyermekei még ebédet kapnak. Az első nap 305 kis gyermek részvett az igazán nagy jötelemében. — *Követendő példát!*

— **Husvétii társasutazás** Fejso Olaszországba s a Rivierára Utrany. Budapest—Fiume—Ancona—Florent—Genua—San-Remo—Menton—Nizza—Montecano—Cannes—Genua—Miano—Venice—Fiume—Budapest. Az ut 2 héug tart s II. oszt. ban (hajón 1. oszt.) minden költséget beszámítva 300 K-ba kerül. Indulás Budapestről április 3-án. Jelentkezni lehet március 5-ig *László Belán,* a Kassai Hírlap szerkesztőjének, aki szívesen küld részletes programot s ad felvilágosítást a julusba tervbe vett norvégiai társasutazásról.

— **Főtárgyalások a veszprémi kir. törvénszéknél.** Január 13-án: Izsza Antaine ellen, súlyos testi sertes büntette. Varga József és társa ellen, lopas büntette. Csik József ellen, hatóság elleni erőszak büntette. Hencz László ellen, gondatlanságból okozott emberölés vétsége. Domján Leopold Pál ellen, lopas büntette. 14-én: Bell Pap József ellen, halálát okozó súlyos testi sertes büntette.

— **Véres verekedés.** Kórusz József kocsis f. hó másodikán vidáman mulatozott több társával az egyik helybeli kocsmában. A mulatságnak, mint ahogyan történni szokott verekedés lett a vege. Kórusz összeszólalkozott *Gombai* Károly 31-es honvédekával s a harcias hadi bajonettjával jobb mellén szúrta. Súlyos sebével a kórházba szállították.

Templomgyertyák minden nagyságban.
4-szer finomított órlámpaolaj, melynek tisztaságáért szavatolunk.

A Nagykanizsa és környékén lakó főt. papság

szíves figyelmébe ajánlja magát

GYENES ÉS SZABÓ

fűszer- és csemegekereskedő cég,

mint Nagykanizsán egyetlen katolikus szakmába vágó üzletét. — Raktáron tartjuk csakis a legjobb minőségű fűszer- és csemege-árakat, honi és külföldi borokat, likőröket, pezsgőket, sajtokat, halakat, naponta érkező friss felvágottakat, prágai sonkát, bécsuhelyi virsliit stb. Szíves pártfogást kér GYENES ÉS SZABÓ (ezelőtt Marton és Huber) Nagykanizsa, Deáktér 15.

Nagy raktár az összes ásványvizsekből.

Telefon-szám 91.

Egy jó családból való fiu
tanulónak felvé-
teik
EISELT JÓZSEF vas-
és fűszerkereskedésében
Veszprém, Hosszu-utca :

Értesítés. A m. t. hölgyközönséget értesítem, hogy 1914. évi január hó 1-től kezdődőleg két óra terjedő **szabászáti tanfolyamot**

rendezek. Ezen idő alatt a tanulni vágyó hölgyek úgy az angol, mint a francia szabászáti művészetét a legmesszebbmenő magyarázatok alapján sajátíthatják el. Egyben pedig az angol kabátfajonok is megtanulhatók. — Mivel 2000 korona áru szövet lesz felolgozva, s így a szabóság minden terén teljes kiképzésben részesítenek. Beiratkozás 1914. január 2-től. Egyben tudom a t. rendelők közönséggel, hogy a raktáron levő szövetekből teljes kosztüm 80 koronától, felöltők 60 koronától készítenek. — Plüssök 60 koronától 12 koronáig 120 cm. szélességgel megrendelhetők. Gumimikrók, galériók, bársonyrúthák minden szabásban, valamint télikabát, bunda, szőrmekabát a legmagasabb igényeknek megfelelően állítanak ki.

Tiszte- **Paál Lajos,** angol női szabó, lettel **Korona-szállodával szemben.**

A „Gondviselés” című segélyintezet kimutatása

Az 1901. évi június hó 27-én tartott egyházmegyei tanítóegyesületi közgyűlésen elfogadott s a nagym. vallás- és közokt. m. kir. Miniszter által 1902. évi augusztus hó. 9-én 55472. sz. a. jóváhagyott alapszabályok értelmében a „Gondviselés” című tanítói nyugdíjalap 1913. évi jövedelmének felosztása.

Az 1913. évi tagdíjak és évi kamatból bevétele 7309 K 22 f.

Kiadások:	
1. Tőkésítésre (20%)	401 K 20 f.
2. Visszleszármolt kamat	6 „ 52 „
3. Egy állandó illetmény	27 „ — „
4. Számadások nyomtatási költsége	87 „ — „
Osszesen:	521 K 72 f.
A-bevételeiből	7309 K 22 f.-ből
Levonva a kiadást	521 K 72 f.-t
1913. évre az illetményesek közt felosztható:	6787 K 50 f.

Ebből részeseedik:
a) 10 segélyezendő, mint 1889. év előtti tag a 50 koronával = 500 korona;
b) 5 segélyezendő, mint 1889. év előtti segélyezett a 25 koronával = 125 korona.
E két összeget: 625 koronát levonva a 6787 K 50 fillerből, marad a többi segélyezendő közt felosztásra 6162 K 50 fillér, mely összeget 210 egyenlő részre osztva, egy-egy segélyezendőnek jut 29 K 34 fillér, mely összeg 1914. évi január hó 6-tól az **Alapítványi Hivatalnál** a helybeli plébános által láttamozott nyugta ellenében felvehető. A nyugta mellé **kellőképen megcímezett és felbélyegzett postautalvány is** mellékelendő.
Hogy a „Gondviselés”-alpból az 1913. évre egyes segélyezendők mennyit kapnak, az alábbi névsorban látható:
50 koronát kapnak: Bánusz Jánosné, Bujtor

Istvánné, Fáncsi Imréné, Kugler Pálné, Pikula Mártonné, Riedlinger Jánosné, Spiesz József, Szammer Istvánné, Tarnóczy Karolin, Ujvári János.
25 koronát kapnak: Döbrössy Mihályné, Fiumbort Jánosné, Hajdu Lajosné, Horváth Endréné, Lukács Józsefné.

Felosztás szerint 29 korona 34 fillért kapnak:
Auerbach Miklós, Agh Janosné, Balogh József, Balogh Kálmánné, Bencsik Lajosné, Berki Ferencné, Bertalan Imre, Bertalan Vince, Bécsi Mihályné, Biró Istvánné, Boda Gyuláné, Bognár Károlyné, Bohár Lajos, Borbély Gábor, Bors Gyuláné, Borsodi Ferencné, Bremner József, Bucsi Józsefné, Bucsi Kálmánné, Bujtor Imre, Bujtor Józsefné, Burkovics Kálmán, Czuczai Edéné, Cnapo Mórné, Csáki Mór, Csicskó Imre, Csígyó Mária, Csizmadia Aladár, Csizmadia Gyula, Csomai János, Deit János, Devai János, Dinstenberger Konstantin, Dudics Gyula, Egyed Ferencné, Erdős Sándor, Fazekas Agoston, Faubl Vencel, Fekete Árpád, Fekete Bertalan, Fekete József, Fork Jakab, Földi János, Gondi Mihályas, Greber Sándorné, György Ignacné, György Mihály, Györkös Jánosné, Györkös Józsefné, Hajdu Sándor, Hannig Antalné, Hannig Ferencné, Hannig Gyuláné, Harányi Sándorné, Hasprai István, Heizer Ferencné, Hengi Ferencné, Herólyi Antalné, Hochrein Lajosné, Hókai Pál 1/2 rész, Horváth Ferencné, Horváth Gyuláné, Horváth Kálmánné, Horváth Lajosné, Horváth Mihályné, Horváth Pálné, Horváth Pálné, Horváth Sándor, Hosszu Józsefné, Hruska Antalné, Huber Imréné, Janics Ferencné, Kázhli Kálmán, Kelemen Ferenc 1/2 rész, Keller Lőrinc, Kempf János, Keszter Antalné, Keri Ferencné, Kluern Józsefné, Kiss József 1/2 rész, Kisfaludi Ferenc, Kisronai Sándorné, Kisling Pál, Klein György, Knapp Józsefné, Kocsis Károlyné, Köller Ferencné, Konkolyi Józsefné, Kontor Lászlóné, Koppányi József, Koválik Józsefné, Kovács Antal, Kovács Józsefné, Kovács Józsefné, Könyö Józsefné, Kórmendi Józsefné, Köver Jánosné, Kramarics Józsefné, Kreiner Sándorné, Kreutzer Ferencné, Kronpaker Jánosné, Kutnyánszki István, Lakos István, Magyar Jánosné, Magyar József, Makk Istvánné, Markovics Pálné, Markó János, Matisa József, Mader Antal, Márkus Jánosné, Meszes Pótkárp, Méhes Benő, Meszaros Alajos, Miklós Antalné, Milla Istvánné, Mohos Gyuláné, Molnár József, Molnár Mihály, Müller Ferencné, Müller Károly, Nagy Istvánné, Nagy József (Aranyod), Nagy József, Nagy Károly, Nagy Károlyné, Nagy Lajos, Nagy Sándor, Németh Béla, Németh Ignacné, Németh Imréné, Németh Mihály, Nyul Jánosné, Orbán József, Pap Ignác, Pap József árvái, Paulin Imréné, Paál Lajosné, Paál Istvánné, Papai Józsefné, Perger Józsefné, Pécsi Istvánné, Pintér Antalné, Pintér Géza 1/2 rész, Pintér Pálné, Pintér Rudolfiné, Polcz Józsefné 1/2 rész, Polesinszky Jánosné 1/2 rész, Pulman Károly, Rajnik Istvánné, Rapayka József 1/2 rész, Rácz Imréné, Rédey Ferencné, Rieger Mihályné, Rigó Ferencné, Ritter Benedek, Ritzi Antalné, Rosta Györgyné, Rosta Kálmánné, Sádi Jánosné, Saringer Károlyné, Schallbert Lőrincné, Schilling Nándorné, Schneider Dániel, Simon Józsefné, Skrivának Györgyné, Slotter Józsefné, Spörer József, Stankovics János, Stark Károlyné, Stefan Antalné, Sváb Lajosné, Szabó Beláné, Szabó Gézné, Szabó István, Szabó Jánosné, Szabó József, Szabó Mihály, Szalavári Rezsóné, Szándtner Beláné, Szándtner János, Székelyi József, Szépvárdy Józsefné, Szib Frigyessné, Szilotta Alajosné, Szilotta Józsefné, Takács Dezsóné, Tauber Sándor, Tóth Ferencné, Thuri Beláné, Thuri Géza 1/2 rész, Tibor János, Tima Lajosné, Tomor Sándor, Tormási József, Tóth Jánosné, Tóth József, Tóth Józsefné, Ughi Józsefné, Uj József, Vache Antal, Varga György, Varga Józsefné, Veiland György, Veinacht Lukács, Végh János, Vigh Józsefné, Vincze Imréné, Vinkler

Mártonné, Vizer János, Záborszki József, Zimmermann Gusztávné, Zób Ferencné, Zúbek Lenárdné.
A „Gondviselés” című segélyalapot illető egyéb számadásokat, u. m.: a befizetett tagdíjakról, hagyományokról és adományokról szóló kimutatásokat az Alapítványi Hivatal fogja a rendes évi számadásában közölni.
A segélynek előre való felvétele 1907. évi január hó 1-vel beszüntetve lett.
Ezen kimutatást azon kéréssel hozom az egyesület tagjainak tudomására, hogy sziveskedjenek azt a közlegeikben vagy környékükön lakó segélyezettekkel tudatni.
Kérem továbbá az egyesület minden tagját arra, hogy ha e segélyezettek között valaki már meghalt volna, vagy ha meghal, sziveskedjenek arról alulírottat értesíteni.
Veszprémben, 1914. évi január 5-én.
Szanyi István,
tanító, egyesületi titkár.

Avar sirmező Jutason.

Ira: **Rhé Gyula.**
A honfoglalóknak e földre való érkezése előtt háromszázadnyi időt töltött itt az avar nép. Sem a Nevtelen, sem a honfoglalásra kulfőkül szolgáló krónikások, az avarokról említést nem tesznek, pedig alapos okunk van hinni, hogy a IX. század végén a mai Magyarországnak nagy részén az akkori viszonyok szerinti domináló számban laktak.
A történelem hallgatását csakis annak tudhatjuk be, hogy a magyarság honfoglalása az avar néppel szemben nem volt erőszakos, sőt sok okunk van hinni, hogy a frank-német elnyomásal és a frank fenhatóság alatt kialakuló szláv birodalommal szemben, a magyar szövetség vagy valamely megegyezés az avarokra nézve kívánatos volt.
Az avar és magyar közötti atyafiságos viszony különbenis régebbi eredetű a magyar honfoglalásnál.
Ázsiából való bevonulási utjuk nagy darabon közös nyomot követ; az avar keleti összeköttetései közben a magyart el nem kerülhette. Az etelközi tartózkodás idején közeli szomszédságba kerültek, Bizancz felé mindketten ismerték a járást, még ellenségeik közössége is egymásra utalta őket.
Bármily becses is Nagy Károly életírójának az avarokra vonatkozó értesítése, még sem hihetünk neki és a nyomát követő krónikásoknak akkor, amidőn azt állítják, hogy Nagy Károly az avarok országát pusztítva téve, őket kardjára hánytá.
Nagy Károly első ízben 791 tavaszán támadja meg őket. Az ekkor szerzett nagy arany és ezüst zsákmány egy második hadjáratot is jóvelémező üzletnek helyezett kilátásba. Hiába ment 795-ben előkelő követés a császárhoz, hiába ígért fű-fát, még a kereszténység felvételét is, Nagy Károlynak az avar arany és ezüst kellett, 796-ban másodsor is rájuk tör.
Ezen kétszeri pusztítás dacára az avarok elég erősek maradtak arra, hogy 3 év múlva Bajorországot végig pusztítsák, ezzel okot adván arra, hogy Nagy Károly harmadszor is rájuk üssön. Bár négy évig tartott az irtó hadjárat és bizonyos, hogy a mai Ausztriába mélyen benyúló határmentén és a Dunántul is az avarok nagy veszteséget szenvedtek, de a végül dult területnek hegye, erdeje, mocsara elég védelmet nyújthatott, hogy a lakókat kiirtani ne lehessen.
Az ország nagyobb felére, a Tiszántulra a frank hadak lábukat be se tették, a legjobb esetben is csak a Tiszáig juthattak.
Az érzékeny vér és vagyon veszteség jó ideig elvette az avar nép kedvét a nyugat felé tartó kalandozásoktól, pedig e népnek alaptermészetévé vált a kalandozás, hiszen a harc és zsákmányolás volt az élettető eleme.

A Dunántul legszolidabb és legtokeletesebb egyházi műiparintézete.

Ugy technológiai, valamint a külföld legelsőrendű műintézeteiben elsajátított sokoldalú gyakorlati képzettsége folytán ajánkozik a főtisztelendő Klerusnak **oltárok, szőszékek, stációképek, szobrok, keresztelőkutak, urkoporsók** stb. legművészebb előállítására, valamint ilyenek stilszerű kiváló izlésű restaurálására, illetve festésére és aranyozására.
Templomfestés a legegyszerűbbtől a legművészebb kivitelig.
Antik utánzása, illetve antikszerű festés, aranyozás, polyrozott márványozás, színes pácolás,

LORENCZ ANTAL Zalaegerszeg, Eötvös-utca 6. szám.

• A müncheni keresztény művészeti társaság tagja. •

Terv, költségvetés, helyszíni szemle díjmentesen.

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálók.

Ha nyugat felé nem mehetett, ott volt keleti szomszédságában az etelközi magyar, amely nép a IX. század közepén már a németekre fűve nyugatra is elkalandozott. Nem első eset, hogy egymástól teljesen elütő népek is egybeverődtek, hogy közösen zsákmányoljanak végig egy területet. A nyugat elől elzáró avarok nyugathatárabb része miatt ne képzett volna a vele rokon magyarokkal összeköttetést, hogy kerülőúton hatha támadhassa halálisan gyűlölt ellenségét, a németet. Mindenesetre feltűnő, hogy a magyarok nyugati kalandozásainak utvonala nem az avarokat éri először, hanem a Kárpátok által határolt Avarországot kikerülve északnyugatnak tartanak és szinte hátra támadva rontanak a németekre. Az avar ekkor jó kalauza lehetett a magyaroknak, ő már ismerte a nyugati utakat. A szorosabb bajtársi viszony már ekkor meg lehetett e két nép között.

Az etelközi katasztrófa után, a magyarságnak házanépe, szőlői és otthon maradt ingóságai nagy részét elpusztultak.

Az avarok hívó szava, mely segítséget kért a szlávok és németek ellen és közös megegyezéssel új védettség hazát is ígért, épen kapóra jöhetett.

Ekkor lehetett értelme oly szerződésnek, amelyről a „vérszerződés”-ben krónikáink tudnak, valamint ez lehet az alapja ama hírnöknek, hogy a magyarság újabb nemzetségeket vesz kebelebe.

Ez lehet egyetlen oka ama ténynek, hogy semmi híret sem halljuk annak, mintha a beérkező magyarság az ország egész sík és mérsékelt hegyvidékét lakó avarokkal összeütközésbe került volna, sőt a magyaroknak pusztító fellépése épen azok ellen irányul, akik eddig az avar népet szorongatták.

Feltűnő és feltevéssünket támogató körülmény az is, hogy a vezérnek, Árpád és nemzetségének földbirtoka a Dunántúrra jutott. Buda, Székesfehérvár, Veszprém vidéke volt a fejedelmi rész. A Dunántúrra veszi be magát legerősebben a honfoglaló magyarság, vagyis arra a helyre, amelyen Nagy Károly az avarok erejét legjobban megtörte.

Igy érthetjük meg a krónikák ama híradását, hogy a magyar e földön rokonokra talált, mert a székelyeknek hun eredetével kapcsolatos monda, az oknyomozó történelem világánál már régszerte fozlott.

Milyen is volt Magyarország néprajzi képe a honfoglaláskor? Szám és erőbeli súlyban az avarok lehetett, amely nép, a Duna-, Tisza-, Dráva-, Száva völgyének közel háromszázados uralom alatt avar jellegű adott.

Utánuk a magukkal hozott szláv szolganepek vannak nagyobb számmal, akik ott, ahol nincsenek nagy tömegben a hosszú avar uralom alatt nyelvi és faji sajátosságait elvesztik és az avar sajátosságokat kezdik felvenni.

Igy értjük meg, hogy oly vidékeken is, ahol szláv uralom sohasem volt, a helyrajzi neveknek nagy része szláv eredetű, azoknak a később beolvadt szláv rabszolgáknak emlékül, akik akkor, midőn az őket uráló népeknek földjeit munkálták, egyszerűságra és környezetükben levő területnek és a megjelölésre alkalmas feltűnőbb helyeknek nevet is adtak. E szlávok a honfoglaláskor mint ilyenek, már nem szerepelnek.

De nyugaton ez az áthasonlási folyamat épen fordított volt. A mai Karintia, Krajna és Sziria egy részén, valamint Vas-, Zala-, Veszprém- és Horvátország egy részén is, a hódító avar felveszi a hódított szlávok nyelvét, ép úgy elszlávosodik, mint egykor a bolgár saját szolgáinak nyelvét vévén fel. De nemcsak elszlávosodnak, hanem az ellenszélülöket kiirtva a törzstől elszakadnak — mint a karantánok — és frank fenhatóság alatt magát az avarországot is nyugat felől folyton fenyegetik.

Kimutathatók még a bolgárok, valamint kisebb germán népiörödek is, mint a szétszóródott gepidák, és feltételezhetjük, hogy a Pannóniát lakó ősnépek egy-egy törödeké még imitt-amott a védettség hegyvidékeken szintén meg volt. A longobardoknak Középhegy körül visszamaradt része, az avarokhoz meg beolvadt, vagy észak Olaszországba költözött, lombard testvérei is ment.

A felsorolt népek közül csak az avar az, amelynek nemzetsége homályba burkolt. A többieket ismerjük, de azt is tudjuk, hogy azokkal, valamint fajrokonosokkal nem igen éltek valami atyafiságos viszonyban.

A rokonság émegetésénél, lett legyen ez a rokonság, faji, nyelvi, avagy csak érzelmi, csakis az a nép jöhetett számításba, amelyről a honfoglalás kútjói hallgatnak, amellyel nagy számuk dacára is a honfoglalók összeütközésbe nem kerültek, ilyen pedig csak egy volt: az avar.

De a nyugati írónak híradásai is gyanút keltők. Ők a kalandozás korában a magyar nevet nem ismerik, pedig elég gyakran látogattak el hozzájuk, sőt kölcsönösen már abban az időben is tolmácsaik voltak, amidőn a keletről jött madzsgarnak nyelvét még el sem sajtáthatták. Különös, hogy bár tolmácsaik voltak, mégis a magyarságot, mint magyart nem ismerték. Miért nevezik a kalandozókat avar-nak, hun-nak és unger-nek, csak magyar-nak nem? Bő egy és ugyanazon krónikás tíz soron belül még nevezzi egyszer ungernek, másszor avarnak, a IX. században kalandozó csapatot, csak épen magyarnak nem?

Talan azért, mert a pusztító csapatok tömege az avarokból és a többi madzsgar (magyar) nép alá vetett finn-ugor vagy hun-ugor (hungar) népek tömegéből, abból a tömegből került ki, amely a rómaiak idejében is mint „jass”-ok a mai jászok, a Duna-Tisza közein fordulnak elő, és „marha” (értésd: vagon, kincs, zsákmány) kiáltással rohannak nemcsak a római seregre, de magára a császárra is.

Sajnos, hogy az írásos hagyományok, amelyek kinyel nélkül idegen népeknek elfogult értesítései, oly csekélyek, hogy ezek alig alkalmasabbak egybe, mint feltevésekre fektetett mese-szövegre.

Ha e dolgokban újabbat és megbízhatóbbat akarunk tudni, az archaológiához kell fordulnunk, amely tudomány az elmúlt időknek részrehajlóján emlékeit felefedezve, ezeket szóltatja meg ott, ahol az írásos hagyományt elfogultsága és az író tudatlansága miatt csak fél bizonyítéknak vehetjük, vagy ahol az írásos bizonyíték már teljesen elnémult.

(Folyt. köv.)

IRODALOM.

* **Lányos édesapák és fivérek** ha sietnek még egy ujevi ajándékkal kedveskedhetnek a család lányának, ha megrendeljük Nagyszonyunkat, amelynek ujevi száma most hagyta el szép kontóben a nyomdát. De nemcsak ígér finom külsejével az olvasónak, hanem valójában is jövedvél, derű, de öröme nem olyan, mint a hullám hatán járszó fény, melysége is van neki, úgy hogy igazi barátja a leánynak. Mindszenthy Gedone „a kis betlehemesek” költeményével a karácsony hívós hangulatába ringat: a „Leánydelutánok”-ban a speciális leányösszejövetelek mélyítéséről beszél inkább hangon Gineverné Györy Ilona. Majd Dolly Grek az amerikai szegény leány izgatón érdekes regénye folytatódik Orbán Dező tollából. Ismeretterjesztő cikk a „Kincsek a föld alatt” amely a katakombákban dihegő, áldozatos, győzelmes kereszténység megszentelt helyeire vezet el bennünket, szívvél is; novelláról „Diva Julia” címmel Gyulai Ádám gondoskodott és Sárányi István, aki jőzűnén megírva mesél el egy avarisai legendát. Palla Jenő folytatja „az aquarellfestés tanítását”. Bérczy Sarolta lantja „az új év reggeléhez” zeng, s „a Csodákról”

Jancsó Ilona énekel. „A sportlady” finoman tollhegyre veszi a leány ferfiúi útjait a sport terén. Regény, apróság következik meg is a „Magunk közötti” rovat s szerk. éneketek mint bizalmas szövegei a Nagyszonyunk szobájának. A lap előfizetési ára egész évre 4 K. Szerkesztősége és kiadónivatal: Budapest, VII. Damjanich-u. 50. szám alatt van.

* **Az egyházmegye térképe.** Karbuczky Károly miklósi plebánus érdekes térképet állított össze. Megrajzolta először az egész egyházmegye térképét, azután külön minden főesperesi kerületét, sőt még több faradtságot sem kimélt, amennyiben minden alesperesi kerület rajzat is elkészítette. Az érdekes munkákat az egyházi felettes hatóságoknak és az egyes espereseknek megküldötte, akik meleg elismerésben részesítették a szerzőt fáradságos munkájáért.

* **A „Vasárnapi Újság”** január 11-iki számának sok érdekes és pompás kivétel képe között kiemelkednek a Macbeth hazájára vonatkozó képek, melyeket Iváncsi Jenő hozott magával Skótszorból. A többi képek báró Hatvani Ferenc képgyűjteményét. A Parsifal népopera előadását, Menetik nébus halálát, a magyarok párisi football győzelmét; az új államtitkárokat mutatják be. A Vasárnapi Újság most betelt 60 éves jubileumáról Zuboly emlékszik meg. Szépirodalmi olvasmányok: Szini Gyula és Lagerlöf Zelma regénye, Kájel István novellája, Farkas Imre verse, Schöpfung Aladár színházi levele. Egyéb közlemények: a Deák Ferenc-könyvtár képei s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyed évre 4 korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadónivatalban (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, felelve két korona 40 fillér.

Anyakönyvi kivonat.

1913. december 15-től január 8-ig —

Születés.

Báder Mátys molnársegéd és Zejda Mária Anna fia Ferenc Gyula r. kath. — Röthausen Jenő fűszerkereskedő és Spiegel Aranka leánya Terézia izr. — Szenes Izidor fűszerkereskedő és Schlesinger Sarolta fia József izr. — Takács Karolin házi cseléd fia Gyula r. kath. — Kovács Dénes napszámos és Jakasits Anna fia János r. kath. — Stepanék Vencel sütőiparos és Brand Róza Etel leánya Etelka r. kath. — Murai Eszter házi cseléd fia Kálmán ág. h. ev. — Szlávik József kőművessegéd és Angyal Veronika leánya Erzsébet r. kath. — Szóka Gyula mav fekező és Szabadi Marcella leánya Marcella r. kath. — Tamási József állatorvos és Cserenyi Erzsébet fia Tibor Endre László r. kath. — Hohl János napszámos és Ganger Erzsébet leánya Erzsébet r. kath. — Lisztner János napszámos és Szöllösi Róza fia János r. kath. — Magyar Vince szabósegéd és Horváth Lidia leánya Terézia ref. — Simon Lőrinc kőművessegéd és Vajda Mária fia Lőrinc István r. kath. — Csécs József kir. fogházor és Róza Anna fia István r. kath.

Halálozás.

Gurdon Stadler Margit 3 éves r. kath. — Doma István r. kath. 15 napos. — Rózsa István Károly r. kath. 2 éves. — Altmann József napszámos r. kath. 56 éves. — Csatár Karolin ref. 4 éves. — Domá Lajos r. kath. 25 napos. — Özv. Pálitz Mórné Fieiscsmann Janka magánzó ir. 78 éves. — Pekáry János magánzó 94 éves. — Özv. Pitrencsik Jánosné Kléber Julianna házi cseléd r. kath. 59 éves. — Özv. Takács Mihályné Novák Krisztina napszámosnő r. kath. 84 éves. — Troják Gyula r. kath. 17 éves. — Fertig János asztalosiparos r. kath. 64 éves.

Házasság.

Fekete Sándor úr adalmi intéző izr. és Lengyel Aranka izr. — Lusztig Béla szobafestő izr. és Kalmár Klára r. kath.

Hazánk legelső és legnagyobb

templomberendezési műintézete.

Szobrászat, oltárépítéset, aranyozás és festéset. Tempomok stilszerű új berendezése. Oltárok, szószékek, keresztutak, urkopsók, szobrok, stációképek, gyónószékek és templompadok készítése.

Régi oltárok renoválása, aranyozása és festése.

Templómfestés a legegyszerűbből a legművészebb kivitelig. Szegény templomoknak kedvezmény és részletlelőrszítés. Munkamegtéskintés és megbeszélés végeti saját költségemen utazom. Készített munkáim művészi és tartós kivitelét elismerő iratok ezreivel bizonyíthatom.

Arjegyzék ingyen és bérmentesen.

LEWISCH ROBERT Szombathely.

Bakos Kálmánfűszer- és csemegekereskedő
Különlegessége**Finom Hentesárúk
Jardinettok***Déli- és friss Gyümölcsök*

Konzervekben dús választék

Hazai és külföldi

Borkülönlegességek**Pezsgők***Ásványvizek nagy raktára*Sajt, Vaj, Konzervfélék,
Sardiniák, Pástétomok

Megjelent az 1914. évre szóló árjegyzék

nagy terjedelemben az összes raktáron levő árukról, melyet bárkinek ingyen megküldök

Telefon
55. számSürgönycim
BAKOS
fűszeres

Telefon 49. (interurbán)

Wellner Gyula
fogműtermeVeszprém, Rákóczi-tér 22. sz.
(Dr. Splitzer-féle ház.)

Ajánlja magát minden a fogászat körébe vágó esetekre.

Szájpadlás nélküli műfogak!

ÜZLETÁTHELYEZÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy az eddig Szent István-utca 7-ik szám alatt levő

kályhás üzletemet

ez év november 1-én Eszterházy-utca 11. sz. (volt Pápai-utca) alá helyeztem át. Raktáron tartok saját készítményű cserépkályhákat a legdivatosabb kivitelben, mindenféle színben. Elvállalok továbbá mindenféle kályha- és takaréktűzhely javításokat és átrakásokat a legjutányosabb árban. Gyors és pontos kiszolgálás. — A n. é. közönség becses pártfogását kérve, teljes tisztelettel

LILL JÁNOS kályhás-mester**ROLAND FERENC**orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig — pneumatikai rendszer szerint. ORGONÁK átalakítását és hangolását jutányos árban számítom. Iskolák részére HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben készítek. ZONGORÁK javítását és hangolását úgy helyben, mint vidéken, a lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

Egy-két középiskolai osztályt végzett, jó családból való fiú az Egyházmegyei Könyvnyomdába tanulóknak megfelelő fizetéssel felvétetik

Alapított 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda**Készít** a legrövidebb idő alatt a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig minden néven nevezendő könyvnyomdai munkákat, úgymint: röpiratok, füzetek, könyvek, folyóiratok, árjegyzékek, körlevelek, hirdetések, falragaszok, évi jelentések, mérlegek, kimutatások, gyászlapok, rovatolt táblázatok, névjegyek, meghívók, eljegyzési és esketési tudósítások, számlák, címkek, plébániák és iskolák részére szükséges mindennemű nyomtatványokat jutányos árakon számítva**Raktáron** tartja plébániahivatalok és iskolák részére szükséges mindenféle hivatalos nyomtatványokat, melyek tetszés szerint füzve vagy bekötve szállítatnak. Hivatalos levélpapírok és borítékok, okmányborítékok mindenféle alakban és színben. Egy- és négyvonalas vizsgalapok, 10 százalék a Tanítók Háza javára. Fizetésmeghagyás iránt járásbíróshoz intézendő kérvény: a) Körtagsági díjjal tartozó hátrálékosok, b) a Gondviselés hátrálékosai ellen, ivenként 4 f.

Telefon 61

Veszprémben

Telefon 61